

Význam ergodiagnostiky pro pozitivní hodnocení člověka

MUDr. Anežka Ticháčková

Klinika psychiatrie FN Olomouc

Evropské dny handicapu XXI. ročník, Ostrava 2013

Ergodiagnostika

- Významná složka rehabilitace, kterou se zjišťuje úroveň pracovního potenciálu u osob v produktivním věku, jež nemohou vykonávat z důvodů změny zdravotní kondice své dosavadní povolání nebo zaměstnání
- podílí se na ní celý tým (lékař, psycholog, sociální pracovník, ergoterapeut, fyzioterapeut)

Obecný výkladový slovník systému pracovní rehabilitace

Ergodiagnostika – základní principy

- Vyšetření funkčního psycho-senzo-motorického potenciálu
- Morfologická diagnóza
- Funkční diagnóza

Ergodiagnostika je dobře propracovaná pro somatická onemocnění a postižení.

Ergodiagnostika duševních poruch není v ohnisku zájmu, je deficitní.

Duševní poruchy ve světě

- 410 mil. z cca 7 miliard lidí
 - úzkost, deprese 200 mil.
 - závislosti 60 mil.
 - schizofrenie 24 mil.
 - sebevražedné pokusy za rok 15 mil.
 - sebevraždy za rok 1 mil.
 - demence 50 mil.
 - jiné (mentální retardace) 50 mil.

Ergodiagnostika

- hodnocení:
 - fyzických dovedností
 - pracovních schopností
 - pracovního chování
- výstupem je doporučení a omezení pro pracovní uplatnění

Důležitější je informace, co klient může dělat, nikoliv pouze to, co nesmí dělat.

ICF

- International Classification of Functioning, Disability and Health (**ICF**)
- Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF)
- schváleno 191 členy WHO 22.5.2001

Ergodiagnostický tým

- Ergodiagnostický tým – základní
 - lékař ergodiagnostického centra
 - ergoterapeut
 - fyzioterapeut
 - klinický psycholog
- Ergodiagnostický tým – rozšířený
 - logoped
 - sociální pracovník
 - speciální pedagog
 - protetik
- Konziliární tým – lékaři specialisté
 - **?psychiatr?**, oční lékař, lékař ORL, kardiolog,

Konziliární nebo ošetřující psychiatr

- psychologické a psychiatrické vyšetření
 - zhodnocení psychomotorického tempa
 - vůle
 - koncentrace
 - exekutivních funkcí
 - intelektových schopností
 - posouzení motivace
- posouzení funkčních schopností
- vypracuje zprávu

Základní/rozšířený ergodiagnostický tým
(bez psychiatra) dostane zprávu, ale
opomíjí:

- vliv medikace
- zhoršení kvality spánku
- postižení kognitivních funkcí
- nižší odolnost vůči zátěži
- zhoršení motivace, koncentrace, vůle
- nepřijetí rodinou
- absence podpory
- vliv stigmatizace

Na základě posouzení

- zdravotního stavu
- funkčních schopností
- komunikačních dovedností
- psychologických dopadů

by se mělo rozhodnout o pracovním potenciálu jedince

Dotazník funkčního stavu FAQ-CZ

- rozsah postižení: stárnutí, mírná kognitivní porucha až středně těžká Alzheimerova nemoc
- pouze instrumentální aktivity denního života
- délka vyplnění: 2-5 minut
- hodnocení pečovateli: výborný
- způsob hodnocení: 4-stupňová škála 0-3
(0 - vykoná sám, 1 - vykoná sám s potížemi, 2 - potřebuje pomoc druhého, 3 - je zcela závislý: vykonává někdo druhý)
- položek: 10
- možnost odpovědi nelze určit: neexistuje, ale je dána možnost odhadu „nikdy nevykonával, ale byl(a)/nebyl(a) by nyní schopen/schopna“

Kazuistika – žena 24 let

- poprvé hospitalizována v 19 letech pro F20.0
- onemocnění se rozvíjelo již 2 roky předtím
- musela opakovat 3.roč. SŠ zemědělské
- zvládá jen jednoduchou činnost
- řečové vyjádření je méně srozumitelné
- osobní a sociální fungování je výrazně omezeno
- celková inhibice, hypoprosexie, dominuje negativní symptomatologie
- získala ID 1.st.

po 2. atace (22 let)

- deteriorace intelektových (IQ 79) a mnestických funkcí (MQ 65)
- psm pomalé, narušení exekutivních funkcí, problémy s logickou pamětí
- celkový projev infantilní
- emočně plochá, bezradná
- udělá jen jednoduché věci, musí se kontrolovat, je nesamostatná, nic si nedokáže zorganizovat
- myšlení těžkopádné, rigidní, iracionální syntetizování vedoucí k chybnému rozhodování
- sklony k maladaptivnímu a neúčinnému interpersonálnímu chování
- na většinu otázek odpovídá pokyvováním hlavy event. slovy „dobrý, je to dobrý“
- potřeby nejsou prožívané typickými způsoby
- výrazná vulnerabilita vůči zátěži
- neschopnost obstát v běžném životě
- neschopnost pravidelně vykonávat soustavnou pracovní činnost

Pokusy o plný invalidní důchod

- Žádost o navýšení ID na OSSZ zamítnuta
- Žádost o navýšení ID na krajské SSZ zamítnuta, potvrzen 1.st.
 - Nelze prokázat těžké postižení s častějšími atakami, přetrvávání závažné reziduální symptomatiky s podstatně narušeným výkonem některých denních aktivit.
 - Nelze rovněž prokázat zvlášť těžké postižení s častými atakami, s funkčně těžkou reziduál.symptomatikou, trvalou psychotickou nebo reziduál.sympt.těžkého stupně se závažným narušením výkonu téměř všech denních aktivit.
 - Je schopna pracovního zařazení s využitím dosaženého SŠ vzdělání, s limitem psychické zátěže.
- Podána námitka proti rozhodnutí krajské ČSSZ- ZAMÍTNUTA.
- Následovala žaloba u věcně a místně příslušného soudu podle ustan. §7 odst.1 a 3 zákona č.150/2002 Sb.
- Absolvovali vyšetření u posudkové komise pro MPSV v Hradci Králové

Výsledek: má přiznaný plný ID -anabáze plné 2 roky!!!!

Kazuistika 2- muž 24 let

- v 8 letech prodělal těžkou herpetickou meningoencephalitidu
- od 14 let sekundární epilepsie, sledován neurologem
- od 10 let navštěvuje psychiatra
- absolvoval zvl.školu, v ochranném režimu vystudoval zahradnickou školu a obor keramik
- je omezený ve způsobilosti k právním úkonům
- v současnosti: **Střední škola, základní škola a mateřská škola JISTOTA, o.p.s., Tetín** – obor keramika, perníkář, košíkář

DG: Organický psychosyndrom (F06.9)

OCD (F42.1)

Porucha aktivity a pozornosti (F90.0)

Lehká mentální retardace (F70)

Stp. závažné meningoencephalitidě

Epilepsie

Kazuistika 2-pokračování

- výrazně infantilní
- nic si nepamatuje, nepoznává svoje oblečení
- nedodržíje společenské konvence
- řeč překotná, bez interpunkcí, místy až nesrozumitelná
- vše olizuje a dává do pusy nebo schovává po kapsách
- vybírá odpadky, zapomíná se umývat
- stále musí něco žmoulat v rukách

Kazuistika 2-pokračování

- není schopen pracovat samostatně
- nedokáže vyvinout žádnou činnost
- nikam nemůže chodit sám
- nedokončuje činnosti
- hůře se orientuje v sociálních situacích
- vyžaduje stálý dohled
- zvládá sebeobsluhu s nutným dozorem rodičů

Kazuistika 2-pokračování

- myšlení je výrazně stereotypní
- chudý úsudek, sugestibilní
- narušena schopnost analýzy a syntézy
- mnestické funkce v pásmu defektu(MQ 52)
- defektní vštíplivost , retence, výbavnost i rozsah pracovní paměti
- osobnost simplexní
- OCD

Výsledek

NUTNÝ TRVALÝ DOHLED A DOPOMOC PŘI VŠECH
BĚŽNÝCH, SEBEOBSLUŽNÝCH I OSTATNÍCH
KAŽDODENNÍCH AKTIVITÁCH

Do 6/2013 příspěvek na péči ve výši 8000Kč

Nyní :příspěvek na péči 800 Kč!

Zdůvodnění: sám se nají a umyje

Odvolání na OSSZ bylo zamítnuto.

Příšerky 1

Příšerky2

Alonzo Clemons

- Ve věku 2 roky těžký úraz hlavy
- IQ 40-50
- Nutkání modelovat figurky z jakéhokoliv materiálu
- Schopnost přetvářet dvojrozměrné fotografie na třírozměrné plastiky
- Savant syndrom

Alonzo Clemons

Alonzo Clemons

Alonzo Clemons

Alonzo Clemons

Aktivity každodenního života (FAQ-CZ)

DOTAZNÍK FUNKČNÍHO STAVU (FAQ-CZ)

Jméno a příjmení posuzovaného: Ročník: Datum vyplnění:

Jméno vyplňujícího a vztah k posuzovanému:

Tento dotazník může vyplňovat pouze osoba, která důvěrně zná, jak si posuzovaný vede v běžném životě.

V každém řádku zakroužkujte míru schopností posuzované osoby:	Vykonává správně	Provádí sám s potížemi	Potřebuje pomoc	Je zcela závislý	Nikdy nevykonával, ale byl by nyní schopen	Nikdy nevykonával a měl by nyní potíže		
1. Psát složenky nebo platit účty, ukládat si finanční doklady	0	1	2	3	0	1		
2. Vyplňovat úřední dokumenty nebo formuláře	0	1	2	3	0	1		
3. Nakupovat běžné domácí potřeby, oblečení nebo potraviny	0	1	2	3	0	1		
4. Hrát složitější společenské hry, věnovat se aktivně koníčkům	0	1	2	3	0	1		
5. Připravit síkavu nebo čaj, vypnout sporák	0	1	2	3	0	1		
6. Připravit si jídlo	0	1	2	3	0	1		
7. Sledovat současné události	0	1	2	3	0	1		
8. Porozumět a diskutovat o televizním pořadu, knize nebo časopisu	0	1	2	3	0	1		
9. Pamatovat si termíny schůzek, rodinných událostí, svátků, léky a jejich užívání	0	1	2	3	0	1		
10. Cestovat mimo nejbližší okolí, řídit auto nebo použít autobus	0	1	2	3	0	1		
Celková soběstačnost Sečteme body ve všech kategoriích. Výsledek lze přepočítat na procenta zachování aktivit denního života podle vzorce $((30 - \text{body})/30) \cdot 100$	<input type="text"/> body	<input type="text"/> %	←	součet	součet	součet	součet	součet